

● Hogyan tovább szövetkezetek?

A nótát más rendelte

Hagyományosan minden kongresszusunkra készítettünk elemzést, s próbáltuk a lényeges történéseket, mozgásokat előrevetíteni. Az alkotó, törekvő ember természetes tulajdonsága az, hogy előretekint. A mi kongresszusunkon most különös hangsúlyt kap ez. Miért? Az elmúlt öt év történéseit nem lehet csak úgy egyszerűen átlapozni, elfeledni. Hiszen nemcsak egyszerűen a rendszerváltás idejéről van szó, annak politikai jelentőségéről, hanem arról, hogy a mezőgazdaságban, a mi életünkben a rendszerváltás választott útjai és módszerei olyan helyzetet teremtettek, amelyeknek negatív következményeit a most élő generációnak életében nem lesz módja és ideje helyrehozni.

● Ilyen súlyos megfogalmazást még nem hallottam az ágazatról!

Sajnos, így igaz. Mindaz, ami történt, csak még ezután érezteti valódi hatását. Az őszinteség megkívánja, hogy megemlítssem, temérdek problémával küszködött az agrárszektor a rendszerváltást megelőzően is. Mégis megállapíthatjuk, s remélhetően ezt teszi a kongresszus is, hogy az elmúlt években bekövetkezett visszaesés, a termelőalapok pusztulása, szándékos pusztítása, megfélemezése, a technikai színvonal évtizedes visszaesése, a vidéken élő embereknek okozott létbizonytalanság, a bizalmatlanság, az ellenségeskedés szítása – ami természetesen az anyagi feltételek romlását, a jövedelmek elvonását, valamint egyes csoportok vagyonsodását leplezte – nem a rendszerváltás természetes velejárója, lételeme volt.

A következő időszakban nagyon nagy gondot, problémát okoz számunkra az, hogy mi-ből tudunk fedezetet teremteni a föld többségének bérleti díjára, vagy éppen a föld meg-

Ez a január rendkívül jelentősége a magyar szövetkezetek – hajdani termelőszövetkezetek – életében. Öt esztendő sorsfordító eredményeiről, az ágazat leminősítéséről és válságba kerüléséről ad(hat) számot a ma, holnap Budapesten megtartandó kongresszus. Erről beszélgettünk Horváth Gáborral, a MOSZ főtitkárával.

váltásának árara? A mai mezőgazdasági áraból? Ugyan. Vagy az országos átlag szerint, a már földművelést folytató családok többségének nincs elégséges földtulajdona. De pénzt, jövedelmet várnak ám a föld tulajdonosai a szövetkezeti üzletrészek után, osztalékért, vagy ennek híján az üzletrész eladásának ellenértékéért. Miből? Közben meg fejleszteni kellene, a gazdálkodást a minőségi termelés irányába elmozdítani, a minőségi piacoknak megfelelni, az igényes piacokhoz alkalmazkodni. Mindezt abból a kevéske jövedelemből, vagy a sehol se tapasztalható jövedelemből, amelyet az állami vagyon privatizációja során eladott feldolgozóipar és kereskedelem új hazai, vagy külföldi vállalkozói, sok esetben már monopóliumai a termelőknek juttatnak?

● **Úgy tapasztalom, hogy ennek ellenére nagyobb a remény. Bár nincs hosszú távú agrárprogram, a kormány már tett néhány kedvező lépést. Ennek hatása a szövetkezeti mozgalomra is jellemző.**

– Az érdekképviseletünk elnöksége még a kormányalakulás idején elfogadta azt a dokumentumot, majd átnyújtotta a kormánynak, amelyik sorra veszi a teendőket, ugyanakkor

javaslatokat is tesz a különböző intézkedésekre, törvényhozársra. Most a kongresszusunk leltárt készít – és joggal – arról, hogy mi is valósult meg ezekből, mi teljesült abból, amit kértünk, s mit is teljesített a kormány a saját agrárprogramjából, bár tudjuk azt is, hogy a pártok választási ígéreiteit nem tekinthetjük számon kérhetőnek.

Több jó intézkedés mellett még igen sok a hiányosság és tartós a bizonytalanság is. Mindenekelőtt korszakos lépésnek tartjuk azt a kormánydöntést, amelyik 1994. november 1-jétől az agrártermelők védelmében változtatott a korábban minket sújtó vámokon. Gyógyírt jelent továbbá, hogy a szövetkezeti üzletrészek vásárlásához kapcsolódó törvények segítik az ágazatot. A pótköltségvetés is arról győzött meg bennünket, hogy a tárca segítőkészsége megvan, s a kormány erejéhez méltóan támogatja majd a mezőgazdaságot.

● **Hol a hangsúly a követelésekben? Hiszen nekem is úgy tűnik, mintha most akarná benyújtani mindenkinek a számlát. A nótát más rendelte, más énekelte, a zeneszó árát mégis most, meg később rendezzük!**

– A mértéktartás ránk is vonatkozik természetesen. Ennek ellenére követelnünk kell, hogy a tudományos műhelyek javaslatai, a piaci előrejelzések, a nemzetközi szerződések, a hazai adottságok figyelembevételével az államapparátus készítse el a magyar agrárgazdaság ezredfordulón is túlmutató koncepcióját. A kormányprogram ugyanis adós marad a távlatos koncepciók lerakásával. Igazából arra lenne szükség, hogy ne a kormányidőszakokra vonatkozna és azokkal változna az agrárkonceptió.

Sz. Lukács Imre

Határidők cégvezetőknek

Január 15.

- Munkabalesetek és foglalkozási betegségek bejelentése
- Átképzési támogatás igénylése
- Vízkészlet-használati díj és pótdíj befizetése
- Fogyasztási árkiegészítés igénylése
- Útalap-hozzájárulás viszszaigénylése
- Idegenforgalmi adó befizetése
- Fogyasztási adó befizetése

Aktuális

Társasági adó. A társasági adó leglényegesebb változása az osztott adókulcs bevezetése, amely a vállalkozásoknál viszsza tartott, működő nyereségnél alacsony adókulcsot (18 százalék) határoz meg, míg a kiosztott jövedelmek után a fentiekben túl úgynevezett kiegészítő adót (23 százalék) is fizetni kell.

Az általános adókulcs (18 százalék) csökkenése mellett szükségült az igénybe vehető adó-

Az Euromenedzser Iskola központjából már eddig is ismert volt, hogy amerikai, brit és holland tanácsadókkal szoros együttműködve adaptálnak Magyarországra alkalmas vállalkozói és menedzseri módszereket.

Most az együttműködést szélesítendő francia képző és tanácsadó cég, a CEGOS kereste meg az Euromenedzser munkatársait. Pontosabban decemberben Nicholas Mesquita a nemzetközi kapcsolatokért felelős koordinátor már járt itt, tárgyalt az együttműködés lehetőségeiről, most azonban újból ellátogatott a januártól a magyarországi ügyekért felelős igazgatónövel, Sandra Michele-el.

Már az első látogatáson több együttműködési vonal rajzolód-

kedvezmények köre is. Így például adókulcskedvezményt csak a számított adóból, annak 70 százalékáig lehet igénybe venni. Ezzel kapcsolatban a módosítás természetesen tartalmaz kivételeket is.

Változott az alapítványoknak adott, illetve a közérdekű célra juttatott adományok adózása, a jogalkotók továbbá módosították a szakmunkástanulók és munkanélküliek foglalkoztatására vonatkozó előírásokat. Az értékcsökkenés, lízingszámolás szabályai stb. ugyancsak megváltoztak.

Személyi jövedelemadó. Jelentős változás, hogy megszüntek az adóalap-csökkentési lehetőségek. A korábban e jogcímen igénybe vehető kedvezmények egy részét a magánszemélyek mint adókedvezményt vehetik figyelembe majdani adójuk megállapítása során.

Az osztalék és az árfolyamnyereség adója 1995. január 1-jétől egységesen 10 százalék. E

Háztűznéző

dott ki, úgymint a PHARE-programokon belül közös pályázatok benyújtása a régióban megvalósítható képzésekre és tanácsadásokra vonatkozóan. Az első találkozó után a CEGOS cég képviselője megerősítette, hogy nemcsak az eredeti elképzeléseket érdemes megvalósítani, hanem a franciaországi és nyugat-európai ügyfeleik körében is érdemes az Euromenedzserrel együttműködést kialakítani.

A januári látogatás téje: vajon milyen ütemben valósítható meg az együttműködés a magyarországi tevékenységre vonatkozóan? A CEGOS-nak évente 100 ezer hallgatója van tanfolyamain, így valószínű,

jövedelem első 100 ezer forintja után a levont adót a magánszemély visszaigényelheti adóbevallásában.

Adóköteles természetbeni juttatásnak minősül a tulajdonos cég belföldi forgalmi rendszámmal ellátott személygépkocsijának a törvény által vélelmezett használatából származó jövedelem, amely után havi tételes adót kell fizetni.

Az egyéni vállalkozók – a törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén – 1995. január 1-jétől választhatják a most bevezetett átalányadózást. Módosult továbbá az adóelőleg levonására és az adóbevallásra vonatkozó előírás is.

Általános forgalmi adó. A jogszabály-módosítás során pontosították az adóalanyi kör, a termékértékesítés fogalmát, az egyes adófizetési, illetve levonási kötelezettségekre vonatkozó előírásokat. 1995. január 1-jétől adóköteles a vámmentes temékiport közül a gazdasági társaságnál lévő nem pénzületi betét, hozzájárulás, még akkor is, ha azt az alaptőke növelésére fordítják a tagok. Mostantól az alanyi adómentességre jogosító határ egységesen egymillió forint.

hogy a magyarországi együttműködés is jelentős volumenű lesz. Körülbelül 40 éve vannak a szakmában és tevékenységük 4 különböző területre koncentrálnak. Egyik a szakmai tanácsadás, második a cégek számára szabott belső tréningek, külsősöknek meghirdetett intenzív kurzusok, negyedik a munkaerőtoborzás és munkakör tervezés. Az európai csapat körülbelül 470 főállású konzultáns és egy 800 fős partneri szakértői gárdával dolgozik.

Fontos, hogy a CEGOS stratégiaépítés, humán erőforráskezelés, minőségbiztosítási rendszerek, marketing és szervezés, illetve adatfeldolgozás, valamint technológia-transfer tréningekkel foglalkozik. A PHARE projekteken való közös pályázat szóba került.

Vendégsarok

Egy verőfényes novemberi napon a köztéri parkban üldögéltem, és hírlapot olvastam, mint rendesen. Jó kis híreket jegyeztek a kollégák. Nem békülnek az arabok és a zsidók. Mit lehet tenni. Egy amerikai anya vízbe folytatta a gyerekeit. Szörnyű. Viszont a himlőt is megölik. Már csak egy himlő van a világon, jövőre azt is meg fogják ölni, addig egy üvegdobozban őrzik. Katonák állják körül, hogy a himlő meg ne szökjön. Rossz lehet a himlőnek, nagyon rossz.

Körülbelül itt jártam, amikor odaült mellém egy különös alak. Van egy szabály, miszerint ha az ember leül egy köztéri padra, akkor odaülnek mellé. És mindig odaülnek. Ennek az embernek például vörös volt a haja, vörös a szemöldöke, és fehér kézfejen nagy vörös szeplők paráztoltak. Hasonlított egy német teniszezőhöz, aki mindig elvetődve passzolja vissza a labdákat.

– Leülhettek? – kérdezte, és gyorsan leült.

– Csak bátran – mondtam, mire megvillant a szeme.

– Akkor most üzeletet kötünk – kapott elő egy darabka követ, kavicsot inkább, fehér színű kavicsocskát, a Tisza partján, vagy a sétányon, a Múzeum előtt szedhettem. Végül is mind egy. Csak egy kavics.

– Szép? – mutatta.

– Szép – mondtam meggyőződéssel.

Kicsit távolabb tartotta, az ég alá. Mondom, átlagos fehér kavics, fekete köreikkel.

– De biztos, hogy tetszik – kérdezte aggodalmasan.

– Ennél jobban már nem is tetszhetne – bólintottam.

– Egy kavics? – kérdezte.

– Igen, ez egy kavics – bólintottam.

– Nem, uram. Téved – rázta a fejét.

– Ez itt nem egy kavics? – kérdeztem akkor.

– Ez itt – emelt a kavicson, miközben ünnepélyesre váltott a hangja – Isten egy darabkája, és én most áruolom. Pontosabban bérbeadom.

Nagyot sóhajtott, aztán figyelmesen rámnézett.

– Hallja-e, magának igen nagy szerencséje van – csóválta elismerően a fejét.

– Ahogy vesszük – mondtam zavartan.

– Mindössze kétszáz forint – vontam meg a vállát.

– Azért ez elég nagy munka – mondtam részvétellel.

– Úgy érte, bérbeadni Istent?

– Úgy értem.

A vörös hajú egészen elgyötört képet vágott.

– A múltkor egy konyhai edényt napokig árultam. Már-már földadtam, azt gondoltam, vége. Elég, a fenébe is. Hogy nem csinálom tovább... Énnekem, kérem, az egész Isten kell bérbe adnom. Ki bírja ezt. Fogadjunk, hogy ezt még maga se csinálná! Na, mondja meg igaz lelkére, csinálná?

– Nem csinálnám – mondtam.

– Nem az utcaseprőket, a jegyel-

Üzletkötés

lenőröket, a sintéereket vetik meg az emberek, de hogy. Engem...Engem!

– Akkor sok üzletet nem is csinál – mondtam a kavicsra pillantva.

– Hát... Végül egy nyugdíjas néni megvette az edényt. Az egy kis erőfeszítés.

– Egyszóval hitet – bólintottam.

– Háromszáz forintot fizetett érte a néni. – bólintott komolyan. – Micsoda üzlet. Most egy ideig neki is van Istentől egy darab. Igazi, nem hamisítvány.

– És arra nem gondolt, hogy valami segítséget kellene kérnie. Úgy értem kollégákat, tanoncokat.

– Ez egy bizalmi állás – mondtam nagyon komolyan a vörös hajú.

– Szegény, szegény Isten – csóváltam a fejem.

– Tényleg nagyon rossz neki – homályosult el a szeme.

– Szétszóródva a világban.

– Hol kavics, hol edény, hol meg egy püspök lába nyoma.

– Apró darabokban van. Akár egy nagy baleset után.

– Mint egy örült tragédia után – kontrázott a vörös hajú.

– De azért magának se könnyű – bólintottam most én.

– Mondok én magának valami – tűnődött. – Én ebben az ügyben nem vagyok érdekes. – Valamennyi pénzmagot ugyan megtartok magamnak, kenyérré, tejjé, kolbászvégre. Látja,

milyen ágról szakadt vagyok. Két éve nem vettem új ruhát. Naponta egyszer eszem. Nem szórakozom. Nem iszom...nekem, már orvosra sincs pénzem.

Megértően hallgattam.

– El tudja képzelni, milyen hallatlanul költséges művelet Isten megajánlása – kérdezte szomorúan a vörös hajú.

– Talán igen – tűnődtem.

– Néha már úgy érzem, hogy a világ összes pénze kevés lesz rá. De azért én megpróbálom. Mert valakinek mozdulni kell végre. Önnek már nem magyarázom, látszik magán, hogy érti. Isten előbb elromlott, kifáradt a szerkezete, elrozsdásodott, elhasználódott, végül darabjaira esett, és szétszóródott a világban. Viszont így a világ nem maradhat. Mint láthatja, Istent előbb bérbe kell adni, hogy aztán a befolyt összeg segítségével felfogadhatjuk a legképzettebb szakembereket, akik összerakják, hogy újra normálisan működjön.

– De biztos, hogy meg lehet javítani?

– Ami egyszer jó volt, kérem, az újra lehet jó.

– Meggyőzött – bólintottam fáradtan –, fizetek érte száz forintot.

A vörös hajú úgy nézett rám, mint Luther Márton.

– Uram, maga alkudozik Istenre?! Megszégyenülten számoltam le a kétszáz forintot.

Akkor elővett egy füzetet és belefírta:

„Isten egy darabkája, fehér kavics